

БРИГАДНИ ГЕНЕРАЛ
ЖЕЉКО НИНКОВИЋ,
НАЧЕЛНИК УПРАВЕ
ЗА ЛОГИСТИКУ

МОДЕРНИЗАЦИЈОМ ДО ЕФИКАСНОСТИ

Средином септембра присећамо се настанка и развоја техничке, интендантске и саобраћајне службе наше војске, које, уз санитарску, ветеринарску и грађевинску, чине грозд логистике у Војсци Србије. И поред њеног свеобухватног значаја за успех у борби, српска војска у прошлости није увек могла да се похвали богатом логистиком. Зато се прво питање упућено генералу Нинковићу односи на актуелне могућности државе да ревитализује Војску.

– Способност државе да реализује функцију одбране и води рат, да ре-

витализује њен ратни потенцијал, поред осталог мери се и њеном способношћу да мобилише и искористи све своје природне, привредне, финансијске и војне резерве ради подршке оружаним снагама, што представља огроман логистички процес. Финансијске могућности у великој мери утичу на однос између економских, политичких и војних фактора, а тиме и на величину снага које се могу формирати и издржавати у миру и употребити у рату. Квалитетно финансијско руковођење прожима читаву структуру логистичке организације, али финансијски разлози не смеју толико превагну-

ти над чиниоцима борбене ефикасности да би то угрозило националну безбедност, те се у критеријум којим процењујемо вредност неког логистичког система морају укључити и економски и борбени фактори. Императив који се поставља пред савремену логистику јесте да препозна и предухитри захтев корисника, обезбеди потребну логистичку расположивост и поузданост, скрати време реаговања, рационализује утрошак ресурса и обезбеди оно што треба, онда кад треба, тамо где треба, у мери у којој треба и на захтевани начин, што ближе месту настајања логистичких захтева. Тиме се

Поједини теоретичари сматрају да је логистика, поред обавештајне делатности, једна од одлучујућих компоненти успешног војевања и победе у сваком сукобу. Данас је Управа за логистику Генералштаба Војске Србије највећа, најсложенија и стабилна управа, с врло способним руководећим тимом официра, највишим нивоом војног, стручног и научног образовања и моралног кредибилитета. Уз њих је и велики број врло способних експерата за поједине врсте средстава из области логистике, тако да не стоји питање да ли та управа нешто зна или може, већ само да ли постоји минимум објективних услова за реализацију захтева. Генерал Нинковић за себе каже да је у стручном погледу један од експерата који подстиче расправе и полемике по свим питањима, док је у војничком смислу поносан на своје потчињене, јер представљају замајак развоја служби логистике.

утиче на поверење корисника услуга и производа логистике у систем и руководство.

Аналитичари ратовања сматрају да ће у трећем миленијуму логистика бити кључни елемент у планирању, организовању и реализацији операција војске. Логистичка подршка се у претходном периоду реализовала у сложеним условима смањене привредне активности, ублажене, али не и заустављене економске кризе и свеукупно неповољних материјалних услова. У таквим околностима потврђена је опште позната међузависност система логистичке подршке и националне економије. Јасно је да ми морамо очувати виталне способности Војске у свим условима. Одобрена средства трошимо наменски, економично и законито. Уз максимално ангажовање кадра логистике, који је ефикасно и рационално управљао расположивим ресурсима по свим функцијама логистике, обезбеђена је непрекидност логистичке подршке команди, јединица и установа Војске Србије.

Посебан значај у обезбеђењу непрекидности логистичке подршке имају официри, подофицири, цивилна лица и војници на конкретним логистичким дужностима у нашим јединицама и установама, који савесним радом, вредним сваког поштовања, рукују, чувају и одржавају материјална средства, реализују транспортне задатке, брину о исхрани и здрављу наших припадника и стварају остале услове за живот, рад и дејства. Ниво материјалних резерви и залиха обез-

беђује редовно функционисање Војске, што се, пре свега, огледа у нивоу попуне артиклима хране, снабдевање униформом М-10 и погонским горивима. Набавком пнеуматика, акумулатора, резервних делова и репроматеријала обезбеђена је непрекидност функционисања система одржавања и потребна расположивост средстава наоружања и војне опреме (НВО), али предстоје велики напори у очувању нивоа исправности, нарочито најсложенијих борбених система. Набавком нових и делаборацијом, ремонтом и модернизацијом старијих убојних средстава (УБС), као и поправљањем услова чувања и одржавања, очувана је пиротехничка безбедност, чиме је могућност појаве акцидентата смањена, али није отклоњена.

○ Ако погледамо само задатке за чије решавање је надлежна Управа за логистику, веома је видљива њихова разноврсна и разнородна структура. Реформа и рационализација Војске у свим њеним областима несумњиво су утицале и на смањење кадра у логистичким установама и јединицама. Како сте задовољни садашњом кадровском структуром?

– Укупна попуна кадром логистике, за сада, омогућава реализацију логистичке подршке, уз знатно повећање напрезања кадра. Просечно, најмања попуна је официрима чина поручник – капетан у санитарској и грађевинској служби, али бројчано највише недостаје официра техничке службе. Школовање официра омогућава

одржавање достигнутог степена попуне на садашњем нивоу, али то није довољно јер су кадровски угрожене области образовања, истраживања и развоја, као и верификације и контроле квалитета. Посебан проблем представља немогућност трансфера знања код појединих категорија подофицира и цивилних лица која су стекли у војној служби и нема их на тржишту рада. Слаба попуна професионалним војницима и цивилним лицима производних специјалности јесте последица нормативних решења, за која верујемо да су иза нас, и финансијских услова који су испод републичког просека. Просечна плата професионалног војника не би смела бити испод републичког просека.

○ Управа за логистику брине о снабдевању јединица, транспорту и саобраћају, одевању и исхрани... Без логистичке подршке гоштво ниједна активност Војске не може да се реализује. Из тога произлази да својим деловањем знатно утичете и на квалитет обуке. Имате ли снаге и средства да одговорите свим захтевима?

– У мирнодопским условима обука појединаца и јединица у Војсци један је од најважнијих задатака. Обезбеђени су сви услови из надлежности логистике у процесу обуке, почев од снабдевања јединица убојним средствима за обуку и гађања, погонским, интендантским (храна, одећа и обућа) и осталим потрошним средствима, несметан транспорт јединица ка полигонима и вежбаљима, и остале

логистичке потребе. Добрим материјалним условима доприносимо квалитетнијој обуци у Војсци. Располажемо довољним снагама и средствима да одговоримо свим захтевима, а логистичка подршка обуке је посебно важна у делу који се односи на обуку војника на служењу војног рока и резервног састава.

Q *Када је реч о саобраћајној служби, шта Вас ширењу највише оптерећује, чему поклањате највише пажње? Да ли је то обука возача, саобраћајски транспорт, сарадња са структурама изван Војске Србије или нешто друго?*

– Послови саобраћајне службе су пре свега превоз људи и терета, ради обезбеђења непрекидног рада и функционисања Војске, и у Србији и у мултинационалним операцијама. Унапређење управљања кретањем и транспортом јесте основни задатак коме посвећујемо сталну пажњу, а надамо се да ћемо ове године успети да формирамо и Центар за координацију кретања и транспорта као основног елемента управљања кретањем и транспортом на стратегијском нивоу. Значај таквог центра није само у економским аспектима координације захтева и капацитета између оперативних састава, већ и набавци транспортне услуге када је то неопходно на тржишту, а посебан аспект и добитак треба да буде у координацији превоза за потребе ангажовања припадника Војске на међународним вежбама и у мултинационалним операцијама.

Када је реч о саобраћајној служби, највише оптерећује не број и исправност војних моторних возила, већ недовољно возача у јединицама, јер поједини напуштају Војску због запослења у другим институцијама и предузећима која обезбеђују боље финансијске услове. Некада смо као основни проблем истицали старост возила, али сада, уз побољшање одржавања и ремонта војних возила, основни проблем усмерен је ка стварању услова за обезбеђење возача. Обука возача је стално у жижи пажње саобраћајне службе и наш стални задатак. Поред тога, посвећујемо пажњу и сарадњи са структурама које су из области саобраћаја и транспорта изван Војске

Србије, јер саобраћај је интеракција многих учесника, те је логично да сарађујемо с Агенцијом за безбедност саобраћаја, Управом саобраћајне полиције, Саобраћајним факултетом у Београду, Факултетом техничких наука у Новом Саду, Ауто-мото савезом Србије, Пословним удружењем „Међународни транспорт“, компанијом „НИС“ и с више од 20 саобраћајно-транспортних компанија из земље.

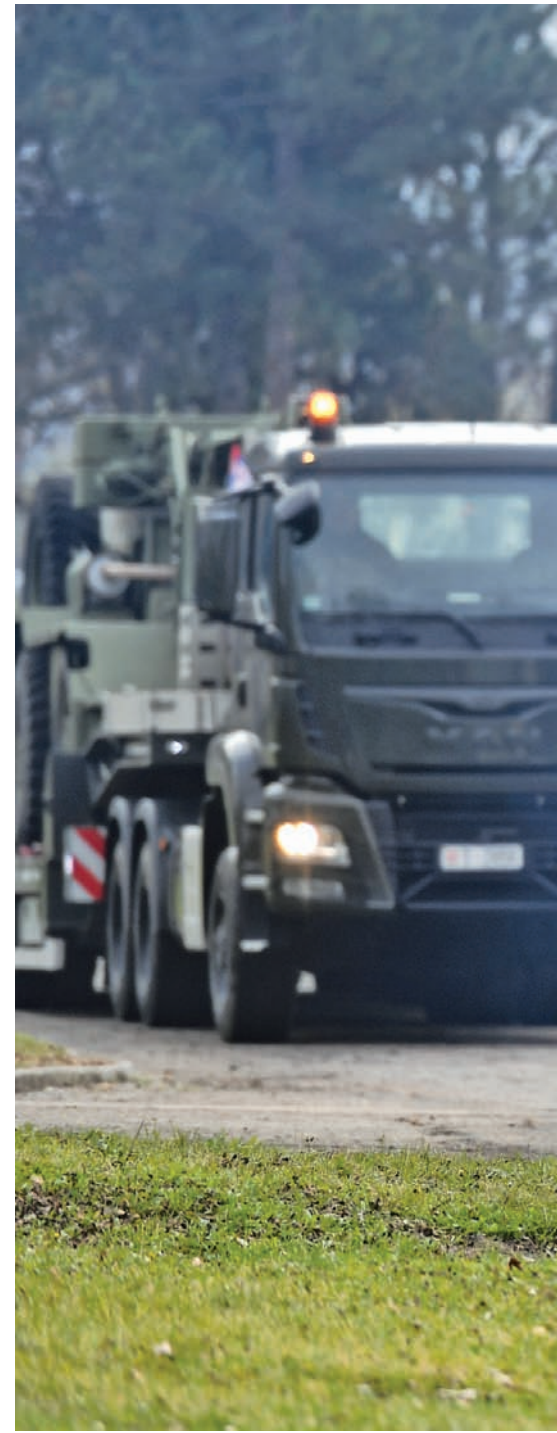
Q *Слично питање може да се постави и за остале службе, попут индустријске, у којој се све чешће говори о недоследности квалитетних униформи, нема довољно квалитетних чизама, јединице су опремљене различитом одећом и обућом. Да ли се довољно пажње поклања развојној компетенцији, има ли Управа за логистику довољно квалитета и капацитета, али и средства да размишља о усавршавању и развоју индустријских средстава?*

– Прописима о одевању јасно су дефинисани комплекти униформи који следују припадницима Војске приликом извршавања различитих задатака. Тренутно су у употреби комплекти униформи М-93 и М-10. Сви припадници опремљени су новим моделом униформе М-10, зимским комплетом и панталонама летњим маскирним М-12. Последњих година приоритет смо имали на опремању појединаца и јединица које упућујемо у мировне операције униформом М-10 или посебним моделима тог комплекта, у зависности од климатских услова у географским подручјима у којима се ангажују.

Развојем униформе маскирне М-10, у односу на претходне моделе, остварена су знатна побољшања у погледу постојаности боје, маскирности, заштитних својстава, али и у дизајну и квалитету тканине, а обезбеђена је и могућност слојевитог облачења, што доприноси већој удобности корисника. Опремање припадника Војске теренском обућом реализујемо набавком новог модела – чизме војничке универзалне М-10, а приводимо крају и утршак претходног модела – ципела с повишеном саром. Такође, у НВО

су усвојени и ранац модулари М-10, мајица војничка поло М-12 и капа маскирна летња М-12. У завршној фази су поступци усвајања огртача маскирног, који ће заменити крило шаторско маскирно с конопчићем, опасача маскирног, каиша за панталоне, шатора маскирног индивидуалног и торбице маскирне за старешине М-12.

На основу сугестија и захтева корисника, у току је делимични редизајн појединих одевних предмета из комплекта маскирне униформе М-10. Квалитету униформе свакако се придаје велика пажња, то захтева и улагање знатних финансијских средстава, али смо успели да по дизајну и техничко-технолошким својствима новог моде-

ла униформе достигнемо стандарде развијених армија, а настојаћемо да и убудуће будемо на том нивоу. Морамо истаћи да се развој и усавршавање реализује у надлежности Управе за општу логистику Сектора за материјалне ресурсе Министарства одбране, лабораторијска испитивања у Војнотехничком институту, верификациона у Техничком опитном центру и акредитованим лабораторијама у Србији, док се практична испитивања спроводе у јединицама Војске.

У наредном периоду очекују нас задаци на развоју и усавршавању индивидуалних оброка хране, комплета колективне опреме, средстава за водоснабдевање, а започели смо и развој концепта контејнеризације у логи-

стици, при чему, када је о интендантској служби реч, размишљамо о кухињама, машинама и уређајима за прање и сушење рубља и купатилима контејнерског типа.

Све више пажње поклања се заштити на раду и заштити животне средине. Дугогодишња беспорица угрозила је и тај сегмент у Војсци. Све су нам старији и смештајни и радни објекти, све рањивија инфраструктура. Како се носиће с ургентним захтевима за њиховим обнављањем?

– Спровођење мера безбедности и заштите здравља на раду јесу активности које се свакодневно пра-

те, дограђују, унапређују и усаглашавају у складу с одредбама закона којима се уређује систем одбране и прописа који су донети на основу закона и осталих прописа Републике Србије у области заштите. Осим што је то законом прописано и људски хумано, максимална заштита запосленог исплати се и са становишта профита и ефикасности, јер само здрав човек може да оствари очекивани радни резултат. Војска Србије стално предузима мере да током реализације свих активности смањи уношење загађујућих материја у животну средину. У складу с тим, припадници се континуирано едукују и оспособљавају за спровођење

Сремској Митровици, Центар за симулације и Вишенаменски учioniчки центар у Бази „Југ“. Морам истаћи да је у последње три године забележен тренд повећања улагања у редовно одржавање непокретности, а илустрације ради, у 2016. години реализација задатака и новчаних средстава за редовно одржавање непокретности повећана је за 42,7 одсто у односу на 2014, односно за 8,2 одсто у односу на 2015. годину.

Q У Вашој надлежности су складишта муниције и експлозивних средстава. Како решити проблем њиховог складиштења на модеран, квалитетан и безбедан начин, ако знамо да новаца никада нема довољно?

– За решавање проблема складиштења муниције и експлозивних средстава, закључно с 2014. годином, изграђено је 26 нових објеката укупне површине 11.260 квадратних

средстава, посебно у односу на распоред постојећих складишних објеката и инфраструктурних објеката у близини складишта. Циљ спровођења мера пиротехничке безбедности у складиштима Војске јесте да се, уколико дође до пожара и експлозије муниције и експлозивних средстава, последице по осталу муницију и експлозивна средства, околину, а посебно по људе, избегну или сведу на минимум.

У складиштењу муниције и експлозивних средстава постоји низ специфичних група проблема – области, које, свака за себе, представљају посебну целину. Може се рећи да је то специфичан процес који почиње од оперативно-стратегијских процена везаних с општим урбанистичким захтевима, решавања грађевинских и саобраћајних проблема, до конкретног смештаја муниције и експлозивних средстава. Тренутно

мера заштите животне средине и улажу знатна финансијска средства у активности заштите животне средине.

Инфраструктура у систему одбране, по броју и површини, задовољава потребе смештаја, обуке и осталих потреба састава и јединица Министарства одбране и Војске Србије. Међутим, с аспекта условности предметних објеката у грађевинском смислу, стање многих није на потребном нивоу. Поред старости објеката, треба имати на уму да јединице користе већи део инфраструктуре ЈНА, димензионисане и конципиране за знатно другачији геопростор, намену и задатке, као и да је одређени број објеката оштећен или срушен током агресије НАТО-а 1999. године.

Одржавањем, адаптацијом и реконструкцијом постојећих објеката и изградњом нових настављамо да предузимамо мере ради унапређења услова рада, смештаја и обуке на перспективним локацијама. У претходном периоду саграђен је хангар за авионе на Аеродрому „Батајница“, гараже за борбена моторна возила у касарни у Новом Пазару и

метара. Унутрашњом манипулацијом престокирано је око 12.500 тона како би се средства сместила с отвореног простора у адаптиране и нове објекте. Изградњом нових складишних капацитета остварено је боље поштовање прописаних пиротехничких мера безбедности при складиштењу муниције и експлозивних

је у процедури израда планске документације за изградњу нових објеката и за потребе Војске и за потребе предузећа одбрамбене индустрије.

Q Како се планира и реализује исхрана у Војсци Србије?

– „План исхране“, на основу кога се организује исхрана, на снази је

од 2010. године и знатно је побољшан у односу на претходне планове из 2003. и 2004. године. Важно је истаћи да су у изради новог „Плана исхране“, поред стручних органа интендантске службе, учествовали и нутриционисти и стручни органи Института за хигијену Сектора за превентивно медицинску заштиту ВМА. Садашњим „Планом исхране“ разне врсте салама замењене су квалитетнијим сувомеснатим производима, попут чајне кобасице, свињске и говеђе печенице, сувог врата, пилећих прса, прашке шунке и суџука, повећана је понуда рибе и производа од рибе, млека и производа од млека, смањена је количина масноћа и шећера, а знатно је повећана понуда воћа и производа од воћа и поврћа.

Исхрана припадника Војске Србије је програмирана, а то значи да мора бити, пре свега, уравнотежена, односно да јеловник мора бити такав

зма. Важећи „План исхране у Војсци Србије“ представља квалитетан компромис између жеља корисника и принципа правилне исхране, који су засновани на препорукама Светске здравствене организације.

Наравно, у појединим случајевима, приликом реализације посебних и физички тежих задатака издају се и одговарајуће допуне у храни, којим се појачава енергетска вредност обеда, а исхрана појединих јединица реализује се коришћењем летачких и диверзантских полуоброка, који одговарају активностима које реализују. Управа за логистику у сарадњи са стручним органима на свим нивоима и тактичким носиоцем, Управом за општу логистику, прати реализацију исхране у јединицама, предузима мере за потпуну и правилну примену прописа о исхрани, као и за обезбеђење редовног снабдевања прехранбеним производима. Закљу-

шћа се још планира у реорганизацији логистике?

– Формирање Првог логистичког центра представља значајан корак у даље организацијске промене у логистици, које би требало да донесу ефикасније и ефектније извршавање логистичких задатака. Први логистички центар почео је рад пре два и по месеца и већ су видљиви резултати ефикасније организације и рада. Центар је објединио више команди и јединица, чиме је убрзан проток информација, а скраћени су путеви материјала, створена је ефикаснија организација. Ако имамо мањак кадра – смањимо број команди и јединица, добићемо бољу попуна, концентрисаћемо знање и способности и резултат не може изостати.

Да би успостављена организација могла да испуни очекивања мора се обезбедити поменути трансфер знања, што у Првом логистичком центру још није достигнуто. Зато попуна стручним кадром представља мисију садашњег руководства. Враћањем средњег ремонта у систем одржавања очекујемо већу расположивост и исправност наоружања и војне опреме, а на тај начин и подизање нивоа оперативних способности ослоњених састава.

О манама и врлинама модела организацијске доградње најбоље је да говоре припадници Команде Првог логистичког центра, а свакако мери торну оцену даће претпостављена Команда Централне логистичке базе. Предстоји нам експертска оцена ефикасности реализоване организацијске промене, а затим формирање још два логистичка центра, преформирањем складишних батаљона Централне логистичке базе.

Даља реорганизација логистичких служби у много чему зависи од техничко-технолошког напретка у свету, који утиче на доктрину и правац развоја савремених и будућих армија и њихових доктрина. Зато је неопходно да непрекидно стичемо нова знања и размењујемо искуства са припадницима страних армија, било у билатералним контактима или непосредним учешћем у мултинационалним операцијама. ■ Душан ГЛИШИЋ

да омогућава конзумирање прехранбених производа из различитих група као што су житарице, месо, риба и јаја, млеко и производи, воће, поврће... Наравно, у одређеним количинама и у одређеном односу, јер се само на тај начин може обезбедити задовољење свих потреба органи-

чењем оквирних споразума обезбеђено је редовно снабдевање јединица артиклима хране.

О Формирање Првог логистичког центра представља нови корак у развоју и ефикаснијој организацији логистичких служби. Шћа Војска добија шћм променама и